

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: جان مرشایمر - ۲۷ جون ۲۰۲۲

فرستنده: فرح نوتاش

۰۶ جولای ۲۰۲۲

منتظر قضاوت سخت تاریخ باشید!

جان مرشایمر نظریه‌پرداز و استاد مشهور امریکائی در مقاله‌ای که در پایگاه نشنال اینترست منتشر شده با بیان این که جنگ اوکراین یک «فاجعه چندبعدی» است که احتمالاً در آینده نزدیک وخیم‌تر خواهد شد به دلایل و تبعات وقوع این بحران پرداخته است.

او نوشته است: "ریشه اصلی این بحران، تلاش تحت رهبری امریکا برای تبدیل کردن اوکراین به خاکریز یک کشور غربی در مرزهای روسیه است. این ستراتیژی سه محور دارد: عضو کردن اوکراین در اتحادیه اروپا، تبدیل کردن آن به یک لیبرال دموکراسی غربی و مهم از همه، عضو کردن اوکراین در ناتو."

طبق نوشته مرشایمر، آغاز این ستراتیژی از اپریل ۲۰۰۸ در اجلاس سالانه ائتلاف ناتو در بخارست رومانی بود؛ در آن زمان، ائتلاف اعلام کرد که اوکراین و گرجستان عضو ناتو خواهند شد. سران روسیه با عصبانیت به این تصمیم واکنش نشان داده و تصریح کردند که این تصمیم را یک تهدید موجودیتی می‌بینند.

ویلیام برنز، رئیس فعلی سازمان سیا که در زمان اجلاس بخارست سفیر امریکا در مسکو بود در یادداشتی برای کاندولیزا رایس، وزیر خارجه وقت امریکا می‌نویسد: «عضویت اوکراین در ناتو مشخص‌ترین خط قرمز برای همه نخبگان روسیه (نه فقط شخص ولادیمیر پوتین) است.»

او در ادامه می‌نویسد: "طی صحبت‌هایی که در بیش از دو سال و نیم با بازیگران کلیدی روسیه داشته‌ام- از آدم‌های ناشی در گوشه‌کنارهای کرملین گرفته تا هوشمندترین منتقدان لیبرال پوتین، هنوز کسی را پیدا نکرده‌ام که عضویت اوکراین در ناتو را چیزی غیر از تقابل مستقیم برای منافع روسیه ببیند."

ویلیام برنز در ادامه هشدار داده روسیه به هر گونه اقدام در جهت عضویت اوکراین در ناتو واکنش نشان خواهد داد؛ به تعبیر او، چنین اقدامی مضافاً روابط روسیه و اوکراین را فریز خواهد کرد و بستر مناسبی برای دخالت روسیه در منطقه کریمه و شرق اوکراین فراهم خواهد آورد.

مرشایمر می‌نویسد البته ویلیام برنز تنها سیاستمداری نبود که درک می‌کرد عضو کردن اوکراین در ناتو چنین مخاطراتی در بر دارد: "در واقع، در همان اجلاس بخارست، آنگلا مرکل، صدراعظم المان و نیکلا سارکوزی، رئیس‌جمهور فرانسه هم با عضویت اوکراین در ناتو مخالفت کردند."

آنگلا مرکل بتازگی در مصاحبه‌ای با بنگاه خبر رسانی بین‌المللی المان، دوپچه‌وله، دلایلش درباره مخالفت با عضویت اوکراین در ناتو را توضیح داده و گفته است: "کاملاً مطمئن بودم که پوتین اجازه نخواهد داد این اتفاق بیفتد. از دیدگاه او، چنین اتفاقی به منزله اعلان جنگ بود."

با وجود این، طبق تحلیل مرشایمر، دولت جورج دبلیو بوش کوچکترین اهمیتی برای "مشخص‌ترین خط‌های قرمز روسیه" قائل نبود و رهبران المان و فرانسه را وادار به موافقت با صدور یک بیانیه علنی با این محور کرد که اوکراین و گرجستان سرانجام به ائتلاف ناتو خواهند پیوست.

تلاش امریکا برای عضویت گرجستان در ناتو باعث ایجاد جنگ بین روسیه و گرجستان در اگست ۲۰۰۸، یعنی چهار ماه بعد از اجلاس بخارست شد. علی‌رغم آن، امریکا و متحدانش به پیشبرد برنامه‌های خود برای تبدیل کردن اوکراین به یک جبهه غربی در مرز روسیه ادامه دادند.

مطابق روایت جان مرشایمر، "این تلاش‌ها در نهایت به ایجاد یک بحران عمده و بزرگ در فبروری سال ۲۰۱۴ منجر شد؛ زمانی که تظاهرات‌های تحت حمایت امریکا [در برخی از شهرهای اوکراین] ویکتور یانوکویچ، رئیس‌جمهور روس‌گرای اوکراین را به فرار از این کشور وادار کرد."

مرشایمر در ادامه مقاله، برخی از استدلال‌های مرسوم از سوی تحلیلگران روابط بین‌الملل مبنی بر این که از فبروری ۲۰۱۴ تا فبروری ۲۰۲۲ که جنگ فعلی در اوکراین آغاز شد ایالات متحده و متحدانش اقدام چندانی درباره عضویت اوکراین در ناتو انجام ندادند را رد کرده است.

او می‌نویسد: "در واقع، واکنش غرب به حوادث ۲۰۱۴ تأکید مضاعف بر همین ستراتیژی موجود مبنی بر نزدیک‌تر کردن اوکراین به ناتو بود. ائتلاف [ناتو] ارائه آموزش به ارتش اوکراین را سال ۲۰۱۴ آغاز کرد و در ۸ سال آتی، به طور میانگین سالانه ۱۰۰۰۰ نیرو را آموزش داد."

مرشایمر در ادامه تصریح می‌کند: "دسامبر ۲۰۱۷ دولت دونالد ترمپ [رئیس‌جمهور سابق امریکا] تصمیم گرفت «تسلیحات دفاعی» در اختیار کنیف قرار دهد. سایر کشورهای ناتو هم از همین رویه پیروی کردند و ارسال سلاح از طریق کشتی به اوکراین را افزایش دادند.

"علاوه بر این، ارتش اوکراین وارد مشارکت در مانور های مشترک نظامی با نیروهای ناتو شد.

"در جولای ۲۰۲۱، کنیف و واشنگتن مشترکاً میزبان «عملیات نسیم دریا» بودند که یک مانور بحری در بحیره سیاه با مشارکت نیروهای بحری ۳۱ کشور علیه روسیه بود.

"دو ماه بعد ارتش اوکراین مانوری به نام «رپید تریدنت ۲۱» را رهبری کرد که طبق توضیح ارتش امریکا یک مانور سالانه برای ارتقای قابلیت انجام عملیات‌های مشترک در میان کشورهای متحد و شریک برای نشان دادن آمادگی و توان واحدها برای واکنش به بحران بود."

مرشایمر می‌نویسد علاوه بر ارائه آموزش‌های نظامی به ارتش اوکراین از سوی ناتو، از سال ۲۰۲۱ مسائل سیاسی حول عضویت اوکراین در ناتو هم دستخوش تغییراتی جدید شد، به این صورت که در واشنگتن و کنیف اشتیاق‌های تازه‌ای برای پیگیری این اهداف پیدا شد.

زلنسکی که هرگز تمایل چندانی برای عضو کردن اوکراین در ناتو نداشت و مارچ ۲۰۱۹ با وعده همکاری با روسیه برای حل و فصل بحران‌ها بر سر کار آمده بود اوایل سال ۲۰۲۱ ناگهان تغییر جهت داد و نه تنها از توسعه ناتو حمایت کرد بلکه مسیر تندروتری مقابل مسکو اتخاذ کرد.

طبق توضیحات مرشایمر رئیس‌جمهور اوکراین چندین اقدام دیگر، نظیر تعطیل کردن شبکه‌های تلویزیونی طرفدار روسیه و متهم کردن یکی از دوستان نزدیک ولادیمیر پوتین به خیانت انجام داد؛ اقداماتی که واضح بود عصبانیت و واکنش تند مسکو را برمی‌انگیزد.

مرشایمر در ادامه به رویکرد دولت جو بایدن، رئیس‌جمهور فعلی امریکا و اقدامات او پرداخته است: "رئیس‌جمهور بایدن که در جنوری ۲۰۲۱ وارد کاخ سفید شده بود از مدت‌ها قبل‌تر طرفدار عضویت اوکراین در ناتو بود و مواضعی بشدت ضد روسیه داشت."

بایدن ۱۴ جولای ۲۰۲۱ در اجلاس سالانه ناتو در بروکسل بیانیۀ زیر را صادر کرد:

"ما بار دیگر بر تصمیم اتخاذشده در اجلاس بخارست مبنی بر این که اوکراین بر اساس "برنامه اقدام عضویت" و به عنوان یکی از فرایندهای حتمی آن به عضویت ائتلاف درخواهد آمد، تأکید داریم."

به طور خلاصه، تردید اندکی وجود دارد در این که اوکراین از آغاز سال ۲۰۲۱ حرکت‌های سریعی را برای عضویت در ناتو آغاز کرد. مرشایمر می‌نویسد: "حتی در چنین وضعیتی برخی از طرفداران این سیاست استدلال می‌کنند که مسکو نباید نگران می‌شد چون ناتو یک ائتلاف دفاعی است."

او در ادامه اضافه می‌کند: "اما پوتین و سایر رهبران روسیه درباره ناتو اینطور فکر نمی‌کنند و مسأله مهم هم همین است که آنها چطور فکر می‌کنند. بی هیچ تردید، پیوستن اوکراین به ائتلاف ناتو کماکان برای روسیه مشخص‌ترین خط قرمز باقی مانده است."

مطابق این تحلیل، پوتین برای مقابله با این تهدیدهای فزاینده بین فیبروری ۲۰۲۱ تا فیبروری ۲۰۲۲ اقدام به مستقر کردن نیروهای روسیه در مرز اوکراین کرد. هدف او این بود که بایدن و زلنسکی را مجاب کند که مسیرشان را تغییر داده و تلاش‌هایشان برای الحاق اوکراین به غرب را متوقف کنند.

مسکو در نامه‌ای به تاریخ ۱۷ دسمبر ۲۰۲۱ خطاب به دولت بایدن و ناتو خواستار ضمانت کتبی درباره سه موضوع شد: (۱) اوکراین به ناتو نخواهد پیوست (۲) هیچ سلاح تهاجمی در نزدیکی مرزهای روسیه مستقر نخواهد شد و (۳) نیروها و تجهیزات ناتو در شرق اوکراین به غرب اروپا منتقل می‌شوند.

مطابق این تحلیل، پوتین در این بازۀ زمانی در بیانیه‌ها و اظهارات متعدد این را به وضوح مشخص کرد گسترش ناتو به شرق را یک تهدید موجودیتی برای روسیه می‌بیند. او ۲۱ دسمبر ۲۰۲۱ گفته بود کاری که غرب می‌کند نه هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای روسیه بلکه «در دروازه‌های ما» اتفاق می‌افتد.

مرشایمر نوشته است منطق ولادیمیر پوتین باید برای امریکائی‌ها که از دیرباز خودشان را پیرو "دکترین مونرو" می‌دانند کاملاً قابل فهم باشد. این دکترین می‌گوید هیچ قدرت بزرگی در دور دست‌ها اجازه ندارد هیچ کدام از نیروهای نظامی‌اش را در نیمکره غربی مستقر کند.

این نظریه پرداز امریکائی در پایان مقاله خود نوشته است: "به عبارت ساده، درگیری‌های ادامه‌دار در اوکراین فاجعه‌ای عظیم است که همان‌طور که در ابتدای مقاله خاطرنشان کردم مردم اقصی نقاط دنیا را به جست و جوی دلایل آغازش وادار خواهد کرد."

وی خاطرنشان کرده است: "آنهائی که به واقعیت‌ها و منطق باور دارند فوراً متوجه خواهند شد که ایالات متحده و متحدانش مقصران اصلی این جنگ هستند. تصمیم اپریل ۲۰۰۸ برای آوردن اوکراین و گرجستان به ناتو مشخص بود که سرانجام به درگیری با روسیه ختم خواهد شد."

او همچنین می‌نویسد: "دولت بوش معمار اصلی این انتخاب سرنوشت‌ساز بود، اما دولت‌های اوباما، ترمپ و بایدن هم در هر مقطع تاریخی بر همین سیاست تأکید کرده‌اند، ضمن آن که متحدان امریکا هم بر حسب وظیفه مسیر نشان‌داده‌شده توسط واشنگتن را پی گرفته‌اند."

مرشایمر خاطر نشان کرده است: "واقعیت غم‌انگیز این است که اگر جهان غرب سیاست توسعه ناتو به شرق و عضویت اوکراین در این ائتلاف را دنبال نکرده بود بعید بود امروز جنگی در اوکراین جاری بشود ضمن آن که شبه جزیره کریمه هم الان بخشی از کشور اوکراین بود."

وی در پایان نوشته است: "در واقع، واشنگتن نقشی محوری در هدایت اوکراین به قعر ویرانی بازی کرد. تاریخ قضاوت سختی درباره ایالات متحده و متحدانش بابت سیاست احمقانه‌ای که در قبال اوکراین در پیش گرفتند، انجام خواهد داد."